Imaszőnyeg

Textil- és viseletgyűjtemény

Leltári szám:	14901
Gyár / műhely:	Udvari műhely, Kasmír vagy Lahor
Készítés ideje:	17. SZÁZAD 3. NEGYEDE (feltehetően)
Készítés helye:	Kasmír (Észak-India/Pakisztán) (feltehetően); Lahor (Pakisztán) (feltehetően)
Anyag:	kasmírgyapjúval csomózott; pamut vetülékfonal; selyem láncfonal
Technika:	szenné (aszimmetrikus) csomózás
Méretek:	hosszúság: 151 cm szélesség: 104 cm csomósűrűség: 5893 csomó/dm2

A szőnyegszövést perzsa mintára a Mogul dinasztia honosította meg Indiában a 16. században. Nagy Akbár sah (1556-1565) perzsa szőnyeg-szövőket telepített Indiába, megalapozva ezzel az uralkodói szőnyegszövő manufaktúrát. Az erős perzsa befolyás érezhető a korai szőnyegek szín és mintavilágán, ezért az indiai szőnyegek e csoportját indoperzsa szőnyegeknek is nevezik. A hasonlóság ellenére azonban néhány indiai jellemvonás megkülönböztethető: ezek a szimmetria és az élénk vörös szín szeretete, valamint a perzsáknál szokásos sötét színű kontúr elhagyása.

Dzsahán sah mogul uralkodó (1628-1658) korának új szőnyegstílusa a virágzó növényeket naturalisztikusan ábrázoló *virágos stílus*. A korszak luxusszőnyegeire a díszítmények kifinomult eleganciája, a drága selyem és a kasmírgyapjú alkalmazása, valamint a szőnyegek magas csomószáma jellemző. A szőnyegek selyem láncfonala gyakran színesen sávozott. A virágos stílus a későbbi műhelyek munkáin is továbbél.

Az itt bemutatott szőnyeg is udvari műhelyben készült luxusszőnyeg, melynek karéjosan szeldelt ívű, nyers alapszínű imafülkéjét (*mihrab*) kétoldalt egy-egy finom rajzú oszloptalapzatból kinövő, vörös színű fél-ciprusfa díszíti és teszi kecsesen ívelttté. A mihrab csúcsából trapéz alakú lámpa függ; lent középen, a mihrab aljából háromágú virágbokor nő ki. Sima, nyers színű felületén a selyem láncfonalak színes (nyers, sárga, vörös, kék és zöld) sávjai halványan átsejlenek. A vörös színű boltmezőt kétoldalt szimmetrikus rajzú növényi minta, leveles indák és virágfejek díszítik. A szőnyeg bordűrjének fő sávját a virágos stílusú imafülkés szőnyegekre jellemző, sötétkék alapszínű lótusz-bordűr tölti ki, melyet kétoldalról nyers színű mellékbordűr-sávok fognak közre.

Lásd még: Museum With No Frontiers

Irodalom

- Szerk.: Pataki Judit: *Művészet és Mesterség. CD-ROM*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1999. - textil 90.
- Batári Ferenc: *Csomózott indiai, kelet-turkesztáni, kínai, tibeti és európai szőnyegek. Kiállítás a Miskolci Galériában*. Miskolci Galéria, Miskolc, 1980. - Nr. 1.
- Gombos Károly: *Régi keleti imaszőnyegek*. Damjanich János Múzeum, Szolnok, 1979. - Nr. 96.
- Layer Károly: *Régi perzsa szőnyegek kiállítása : leíró-lajstrom*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1936. - Nr. 42.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum